Colegiul tehnic"H. Coanda"
Timisoara

Revistă de etnografie si folclor
Nr.5 2009

LADA CU ZESTRE A BUNICII

Argument

Acum, când se vorbeşte tot mai mult de integrare europeană şi de globalizare, elevii noştri trebuie să cunoască cu mintea şi cu sufletul satul tradițional românesc. În "În lada cu zestre a bunicii" ei vor găsi comoara tradițiilor, a datinilor şi a obiceiurilor specifice satului bănățean, despre care poetul Lucian Blaga spunea că "trăia în tihna senzuală a unei duminici fără sfârşit".

Revista îşi propune să apere, în linia tradițională, ceea ce este specific sufletului național:

- Valorile spirituale şi materiale ale universului rural, satul românesc, mitic şi sacru, fiind vatra statornică a neamului nostrum;
- Credința ortodoxă, considerată expresia specifică a sufletului românesc;

Articolele semnate de elevii Colegiului nostru pun in valoare cele mai semnificative domenii ale culturii populare: obiceiuri şi tradiții, tehnica şi arta populară, poezia dialectală, medicina tradițională, oameni de seamă bănățeni, ce se vor pierde in negura vremii.

Frumusețea vremurilor de odinioară sper să devină temă de meditații şi reverie pentru elevii nostril. Revista are o valoare estetică şi documentară şi contribuie la educarea gustului pentru frumos al tinerilor.

Prof. Berariu Steluța

SUFLETUL SATULUI

Copilo, pune-ți mâinile pe genunchii mei.
Eu cred că veşnicia s-a născut la sat.
Aici orice gând e mai încet,
şi inima-ți zvâcneşte mai rar,
ca şi cum nu ți-ar bate în piept,
ci adânc în pământ undeva.
Aici se vindecă setea de mântuire
şi dacă ți-ai sângerat picioarele
te aşezi pe un podmol de lut.

Lucian Blaga

ANIVERSARE

Se implinesc patru ani de activitate in cadrul Muzeului de etnografie din colegiul noastru.Elevii, care fac parte din Cercul de etnografie si folclor traiesc cu emotie acest moment de bilant si privesc cu optimism spre viitor.Ei acorda o atentie sporita colectionarii de exponate etnografice specifice tuturor nationalitatilor din Banat.

Colectia de arta populara s-a imbogatit in ultimul an scolar cu costume populare femeiesti,cilimuri,costume populare barbatesti,catrinte,perne,stergare,braie.Sunt comori lasate de strabuni,obiecte si lucruri ce incanta privirea,frumuseti create de mintea si mainile dibace ale oamenilor acestor locuri Ornamentatia si coloritul dau eleganta si frumusete acestor elemente de arta populara si demonstreaza virtutile creatoare ale femeilorbanatene.

Elevii s-au implicat cu seriozitate,pasiune,responsabilitate si entuziasm in toate activitatile Cercului de etnografie si folclor.

JABA ALEXANDRU
Clasa a XI-a C

TĂT BANATU-I FRUNCEA!

COPIL IN SAT
Copil in sat, cu pas manunt,
Ca ieri ma prapurtam dascult,
Din sustari lapcili-l gustam
Si tat zaniatu-l invatam.......

La asfintit-minune mare-
Din raza parca sa-mplecea carare,
Poceaca blanda pra tariga arsa,
Dan frundza salsile racoare varsa.

Cand, sara,ma-ntorseam acasa
Imbujorata ca o paradaisa,
Prantra buiedz si prantra masi
Scaieti mi sa pringeau ortasi.

(Violeta Tipa, Ne tineau dzilile-n palma, vol.)

VIOLETA TIPA-poeta in grai banatean

Pe doamna VIOLETA TIPA am cunoscut-o la Muzeul Satului Banatean, in ziua de Ignat. Imbracata intr-un minunat costum popular, doamna a primit colindatorii, oferindu-le, dupa datina strabuna, nuci, mere, covrigi. Talentata interpreta- creatoare de folclor muzical, sora poetului Marian Oprea, este creatoare si de poezie dialectala.Ne-a oferit, spre bucuria noastra, volumul de versuri banatene NE TINEAU DZILILE-N PALMA.

Poieziile in grai banatean au titluri semnificative:COPIL IN SAT, MOSU, UMBLA MAICA A BATRANA, UINA FLOARE, MA TOT DUC SI MA PRANTORC. Este o poiezie a dorului de locurile natale-Ghiladul si Petromanul, de oamenii vremurilor de odinioara, de anii inocenti ai copilariei:

La Ghilad , vara da vara,
Pra mi8risce ori prin imala,
Cu ortasii mei d-o sama,
Ne tineau dzilili-n palma.

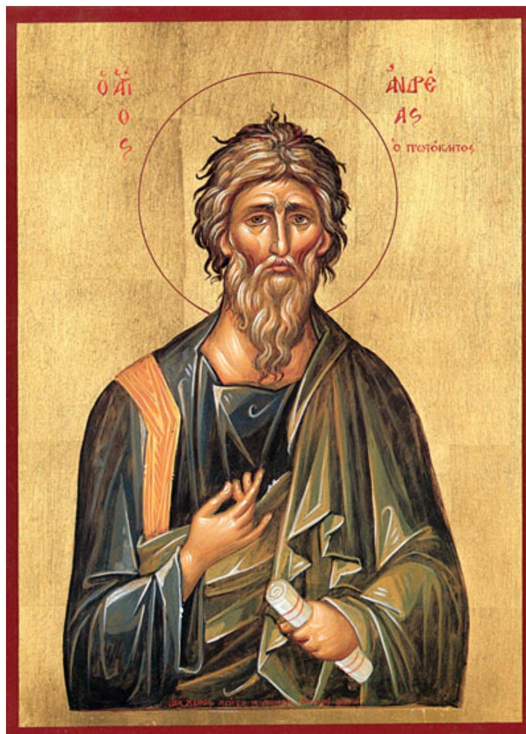
Este evocata atmosfera patriarhala a unei lumi care respecta cu sfintenie sarbatorile religioase:Pastele, cand "Dumnezau cu noi imparce/ Viata care-i far` da moarce!"; Ruga la Petroman, cand" La Sampetru-i an da an/ Hram da ruga-n Petroman!"

Versurile ne-au trezit in suflet nostalgia vacantelor petrecute la bunici,unde:

" Pringeam soarili pra clai,
Jiucam scunsa prin tulei,
Ploi calge ne-or bocedzat
Si ca popa am cantat".

Jaba Alexandru
cl a XI-a C

30 NOIEMBRIE- SFANTUL ANDREI(SANTANDREI)

Traditii, obiceiuri, superstitii

Santandrei este o mare divinitate geto- daca peste care crestinii au suprapus pe Sfantul Apostol Andrei, cel dintai chemat, ocrotitorul Romaniei. El a predicat in primele decenii dupa nasterea lui Iisus pe pamantul Daciei.

* in noaptea deSantandrei, tinerii se distrau, cantau, mancau, beau, glumeau. Pentru a fi feriti de actiunea malefica a moroilor(strigoilor), tinerii camuflau si ungeau cu mujdei

de usturoi ferestrele si usile casei, unde se desfasura petrecerea, inainte de lasatul serii

* Bocetul Andreiului- este un obicei care atesta suprapunerea sarbatorii crestine a Apostolului Andrei peste Anul Nou dacic. Fetele confectionau o papusa din carpe, numita Andreiu, substitut al anului vechi. O asezau pe lavita ca pe mort si o jeleau.Lipseste marele sacrificiu, jertfa rituala a animalului, care personifica divinitatea, specifica oricarui inceput de an.

*Ziua lupului-in aceasta zi, lupul isi poate indoi gatul teapan, devine mai sprinten, astfel ca prada nu mai are scapare. Se spune ca este ziua in care oamenii se transforma in pricolici- oameni cu infatisare de lupi, caini, porc, cal, bivol, pisica, sarpe, broasca;

*Aflarea ursitei- fata de maritat prepara "Turtuca de Andrei". Turtita, foarte sarata, este mancata inainte de culcare. Baiatul care vine, in somn, sa-i aduca apa, ca sa-si potoleasca setea, o va cere de4 nevasta, in cursul anului.

* Covasa- bautura rituala: este o bautura fermentata preparata din malai si faina sau din malai de porumb ori mei. Se impartea prin vecini, pentru ca vacile sa fie laptoase, iar laptele sa fie smantanos;

*Observatii meteorologice

Batranii"cititori" in stele observau cerul in noaptea de Sfantul Andrei si preziceau daca anul nou va fi bogat sau sarac, ploios sau secetos;

Jebelean Ovidiu
Clasa a XI-a C

SEMNIFICATIILE SI SIMBOLURILE BRADULUI DE CRACIUN

Bradul-copacul vesnic verde simbolizeaza Pomul vietii sau Arborele cosmic.E considerat copac-totem al protoromanilor.Prezent in ritualul de nunta(bradul mirelui), semnifica viata vesnica, tineretea,vigoarea, mandria, curajul si verticalitatea.Incepand din Evul Mediu, un brad impodobit serveste drept POM DE CRACIUN-simbol al reinnoirii anului.

Este emotionant momentul impodobirii bradului in marea sarbatoare apacii si a linistii sufletesti:

"O, brad frumos,
O, brad frumos,
Cu cetina tot verde!

Steaua din varful bradului are o semnificatie religioasa, amintind de steaua care a aparut pe cer la nasterea lui Iisus. Globurile frumos colorate, beteala,instalatiile luminoase,dau un sentiment de bucurie si implinire.

Vestita coronita de Craciun, agatata pe usile caselor, simbolizeaza sanatate si noroc. Vascul este folosit in impodobirea casei, avand puteri tamaduitoare. El simbolizeaza pacea si armonia, iubirea in familie.

Bradul de Craciun este un simbol al tinereti fara batranete si al vietii fara de moarte.

Jaba Alexandru
Clasa a XI-a C

IATA, VIN COLINDATORII !

Este o traditie in Colegiul nostru ca in fiecare an, in preajma Sfintelor Sarbatori de iarna, corul scolii sa vesteasca Nasterea Domnului, colindand.Este un prilej de bucurie pace si liniste sufleteasca pentru elevii si profesorii spectatori.Colindatorii, mesageri ai unui timp sacru,ne amintesc ca oamenii au nevoie de caldurasufleteasca , de dragoste ,de toleranta.

Mara,cu emotie in glas,ne marturiseste ca sentimentele pe care le avem de CRACIUN ar trebui sa le traim zilnic.Aceasta sfanta sarbatoare ne indeamna sa fim mai buni si sa traim clipe fericite alaturi de cei dragi.Elevii nostri inteleg ca trebuie sa pastreze vii traditiile populare romanesti care sunt, indiscutabil, elemente de originalitate ale identitatii noastre nationale.

Intr-un decor potrivit cu marea sarbatoare a crestinatatii: bradul frumos impodobit, stralucirea magica a luminilor , emotia elevilor din corul Colegiului, colindele:O,ce veste minunata!, Sculati, sculati, boieri mari!, ne intorc, pentru o clipa, la vatra copilariei.Este laudabil efortul doamnei profesoare Ioana Naslau de a pastra datinile si obiceiurile strabune in sufletele elevilor
Cu lumina CRACIUNULUI in suflet, speram sa fim mai buni , mai generosi , mai umani.

Sirca Cristian
Clasa aIX-a C

MOTTO:

Taran roman, icoana sfanta,
Prin cine dumnedzau cuvanta;
Ce roaga sa nu-ti pierdz` creginta,
Tu ne sfantasti niamul si fiinta!
(Maria Mandroane Ciclovan, Icoana romaneasca)

IGNATUL

Aproape de CRACIUN , pe 20 decembrie, in ziua de IGNAT, in traditia taranului banatean, se taie porcul.Cuvantul"Ignat"vine:

- din lat." ignis"= foc, fiind o intrupare zoomorfa a Soarelui;
-de la numele Sfantului Mucenic Ignatie Teoforul, trecut in calendarul bisericesc, la data respectiva;
- de la cuvantul" inchinat": taiatul porcului, pomana porcului, focul care parleste porcul, toate sunt inchinate zeului solar,Soarele fiind considerat,in vechime, zeul nostru sfant, zeului LUMINII,

La pomana porcului, cantecele, strigaturile, clinchetele paharelor, masa imbelsugata, veselia mesenilor prevestesc marea sarbatoare a Sfantului Craciun.

In fiecare an, de IGNAT, e sarbatoare la MUZEUL SATULUI BANATEAN,de la Padurea Verde!Si anul acesta, elevii din Colegiul nostru: JABA ALEXANDRU, IANCU DENISA, COJOCARU FLORIN ,JEBELEANU OVIDIU,MOISE DAIANA,au trait bucuria sa participe la un spectacol de colinde, interpretate de elevii veniti din FRUMUSENI, judetul Arad.Ne-am bucurat de ospitalitatea gazdelor specifica banatenilor: Andrei Milin-directorul muzeului,Maria Mandroane Ciclovan-muzeograf si poeta in grai banatean ,Violeta Tipa- poeta in grai banatean si talentata interpreta-creatoare de folclor muzical. Activitatea distinselor noastre gazde de a pastra si conserva tot ceea ce tine de cultura populara dovedeste ca perioada comunista nu a reusit sa distruga in sufletul banatenilor dragostea de satul romanesc traditional,in care se mai pastreaza portul,vorba,credinta.

Bradul impodobit ,sfintele colinde,frumoasele costume populare ale micilor colindatori,au aratat,inca o data, ce minunat si sfant este spiritul Craciunului,care ne aduce in suflete lumina si speranta.

Moise Daiana
Clasa aXI-a C

GANDURI,SENTIMENTE, EMOTII, DE CRACIUN

Perioada Sarbatorilor de iarna este cea mai frumoasa din an. Cu emotii am asteptat noaptea sfanta a Nasterii Domnului Iisus! Cea mai mare sarbatoare crestina m-a impresionat prin:

- cerul acoperit de nori albi, aducatori de zapada;
-bradul frumos impodobit, simbol al tineretii fara batranet
- preparatele traditionale ale mamei;
-primii fulgi de zapada, chiar in dimineata zilei de Craciun, cand strada mea a imbracat a lbul zapezii;
-cadourile primite, dar si bucuria de a oferii daruri celor dragi;

Am observat ca Sarbatorile de iarna trec tot mai repede, pe masura ce eu ma maturizez Cu nostalgie imi aduc aminte de copilaria mea!

Mioc Vlad (IXC)

Cand spun CRACIUN, ma gandesc la zapada,la venirea Mosului cu multe cadouri......De Craciun, toti suntem mai buni, mai generosi,mai umani. As dori ca fiecare zi sa fie ozi sfanta de Craciun!

Savescu Gabriel (IXC)

Nimic nu se compara cu emotia impodobirii bradului de Craciun! Impreuna cu cei dragi,asteptam cu nerabdare venirea Mosului si a colindatorilor.La Revelion, momentul trecerii de la un an la altul, petrecem in familie,bucurosi.

Udisteanu Al.(IXC)

La Miculesti, a nins mult chiar in ziua de Craciun.Ce bucurie!Nasterea Mantuitorului a fost anuntata de colindatorii imbracati in costume populare traditionale,pastrate in lada cu zestre a bunicii. Cu bucurie am ascultat colindele si urarile lor de sanatate si belsug in case!

Jilavu Madalina(IXC)

Azi, ghiocei au inflorit!
Dar iarna, totusi, a sosit;
Cu ger si zapada pufoas
Ce bine e sa stai in casa!

Am iesit la derdelus,
Cu sanii pe alunecus
Cate unul, cate doi,
Iarna, bine c-ai venit la noi!

Corodi Ancuta (IXC)

Afara a-nceput sa cada
Cate un fulg de zapada!

A fost o bucurie mare,a .
In aceasta Sfanta sarbatoare!
E nasterea lui Hristos!
Sa fii gazda sanatos!

Savescu Gabriel (IXC)

Mos Craciun a venit!
Pe cos eu l-am zarit,
Sub brad a lasat
Cadouri, iar eu m-am bucurat!

Ciulu Ovidiu (IXC)

Cu bucurie am simtit
Ca visul meu s-a implinit!
Mos Craciun , cu-adevarat,
Cadouri sub brad mi-a lasat

Rotariu Andrei (IXC)

CRACIUNUL- SARBATOARE CRESTINA

Craciunul sau Nasterea Domnului este o sarbatoare crestina celebrata la 25 Decembrie(in calendarul gregorian)sau la 7 Ianuarie(in calendarul iulian).Face parte din cele 12 sarbatori domnesti sau praznice imparatesti ale bisericilor bizantine, a treia mare sarbatoare dupa cea a Pastelui si a Rusaliilor.

Obiceiul impodobirii Bradului de Craciun isi are originea de la popoarele germanice.Traditia s-a raspandit in estul Europei,apoi in toata lumea,dupa Primul Razboi Mondial.Clasicele podoabe ale bradului sunt: bomboanele de pom,globurile si ghirlandele.

Mos Craciun este o versiune mai noua a Sfantului Nicolae,care si-a facut aparitia in sec.I.El imparte daruri tuturor copiilor in noaptea de Craciun.

Mersul cu colinda in seara de Ajun este o alta traditie stramoseasca.

Sirca Cristian (IXC)

COLINDE, COLINDE.....E VREMEA COLINDELOR !

Ca sa se mangaie, sa se bucure si sa simta fiorii fericirii,din vremuri imemoriale, omul canta, picteaza,danseaza, modeleaza,sculpteaza. Cantecul se zamisleste in chip mistic, ca si viata.El apare in acelasi chip, cum"apare cantecul paserilor, cum circula seva, cum incolteste planta in tainele semintei, cum slomneste un izvor de apa limpede din rarunchii pamantului, cum palpita viata in natura"(G.Breazu)

Dacii, inca de pe vremea lui Zamalxe, considerau muzica un mijloc de purificare a sufletului.In cantecele ingerilor s-a intamplat nasterea Mantuitorului.Colindele,"Biblia camtata a poporului roman",sunt cantece de bucurie, iubire si speranta in Ajunul Nasterii Domnului.

In aceasta atmosfera religioasa,in decembrie 2008, s-a organizat Festivalul scolar judetean-COLINDE SI DATINI DE CRACIUN, editia a IX-aElevii nostri, BRULINCU MARA si JEBELEAN OVIDIU au participat la concurs.Colindele lor sunt simbol al vesnicei iubiri pentru Dumnezeu Ele misca inima omului, trezeste in suflet bucurii alese.

Colindele lor sunt"lumina ce imprastie intunericul"si ne amintesc ca trebuie sa fim"cat mai buni si tot mai buni,cat mai iubitori si tot mai iubitori, cat mai aproape si mai aproape de TINE, DOAMNE......"

Brulincu Mara(clasa a XI-a AM3)

VECHI SATE BANATENE - OPATITA , Judetul Timis

"Pe campia frumoasa si manoasa a Banatului, in partea sudica a judetului Timis-Torontal, apartinand plasei Deta,si la o departare de 4,4 km spre vest de la comuna Deta-sediul plasei- este situata comuna mare OPATITA."

Pr. Tiberiu C. Margineantu

Sapaturile arheologice ca si descoperirile intamplatoare arata ca vatra satului OPATITA a fost locuita din timpuri stravechi.Prima atestare documentara a satului o aflam in registru de dijme papale din anul 1332.Aflat la Vatican, in el se consemna ca satul oOpacha platea o dijma papala de 6 grosi,o sums importanta,ceea ce arata ca satul era unul consolidat economic si,deci, mult mai vechi.

De-a lungul timpului,numele satului s-a schimbat,in functie de diferite imprejurari istorico-socisle.S-a numit: Apacha,Pacha,,Magyaropacha,Tothopacha,Apocha,Hoppadiza.Pe harta din 1728 a generalului Merczy apare satul cu numele Oppatiza. In 1909, numele satului a fost maghiarizat,devenind Magyarapacza,nume pastrat pana in 1926,cand se adopta numele actual Opatita.

Parohia ortodoxa din Opatita este consemnata,prima data, in 1725.Actuala biserica a satului a fost construita in 1875 pe locul unei vechi biserici.Scoala satului a devenit in 1924 Scoala de stat.In 1928,prin staruinta senatorului Patrichie Ramneantu,fiul satului, s-a construit actualul edificiu al scolii.

Invatatorii care si-au inchinat viata pentru luminarea mintilor fragede ale copiilor din acest sat,dupa 1813,au fost: Traila Caragia,Traila Pistrui, Nicolae Pepa, Domaschin Marian, Grigorie Jivan,Ioachim Imbroane,Iconia Ciublea.Se pastreaza cu sfintenie si amintirea domnilor invatatori Dumitrascu Ioan si Buru Gheorghe,careau aruncat semintele culturii in mintea si in sufletele scolarilor,dupa 1960.

Fiii satului,care au fost si nume importante in istoria Banatului,preotul Ioan Mitariu,profesorul Damaschin Marian,Patrichie Ramneantu,deputat si apoi senator in Parlamentul Romaniei,preotul Tiberiu Margineantu,autorul lucrariiMONOGRAFIA COMUNEI OPATITA,aparuta in 1929.

Iancu Denisa
cl.a XI-a C

MANASTIREA SARACA

.

Campia de la marginea satului Semlacul Mic(la poalele dealului Sumig),este strajuita de multe veacuri de Manastirea Saraca.Avand hramul"Schimbarea la fata",in documentele vremii se numea"Sumig","Semliug".In timpul razboaielor,din intreaga asezare,cu toate bunurile ei(pamant si livezi),a ramas o modesta constructie bisericeasca,cu numele de Manastirea Saraca.

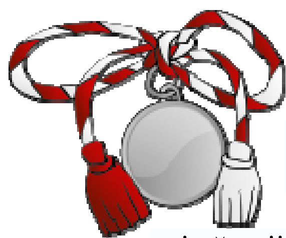
Istoria manastirii este controversata: unele documente sustin ca a fost construita in secolele XII-XIII,altele sustin ca in secolul al XV-lea.Un document al vremii de pe la 1771 mentioneaza ca manastirea avea opt calugari,Un alt document din 1774 atesta ca aici a existat o scoala manastireasca.In anul 1776, din ordin imparatesc,acest centru monahal si de cultura a fost desfiintat.

Fiind saracita de bunurile materiale,manastirea a rezistat pastrand in imtreghime intreaga ei infatisare,dar mai ales cu pictura de o mare valoare artistica.Pictura a fost executata in anul 1730 de patru mesteri romani ale caror nume s-au pastrat in inscriptia cu litere slavonesti:"Pomeneste Doamne pe zugravii Andrei,Andrei(fiul sau),Ioan, Kiriak,leat 7238(1730).

Prin lucrari de consolidare si de restaurarea picturii,Manastirea Saraca este azi unul dintre cele mai vechi si valoroase monumente de arta din Banat.

Moise Daiana,cl.aXI-a C

Martisorul (1 Martie)

Mărţişorul (1 martie) este o sărbătoare tradiţională românească a primăverii, a prospeţimii, a bucuriei, a victoriei binelui împotriva răului. Cu această ocazie femeile primesc mici cadouri, obiecte decorative (mărţişoare), legate cu un şnur alb-roşu, ca simboluri aducătoare de noroc şi bunăstare.

Roşul este considerat culoarea primăverii, iar albul culoarea iernii. Se asociază de obicei flori timpurii de primăvară, cea mai reprezentativă fiind ghiocelul.Tradiţia sărbătorii are o vechime de mii de ani, primele dovezi arheologice datând din vremea Geţilor. Pana la inceputul secolului al XVIII-lea sarbatoarea coincidea cu Anul Nou, sarbatorit la 1 martie inca din vremea geto-dacilor si a romanilor

Originile obiceiului se găsesc şi în sărbătorile romane în cinstea zeului Marte, zeu al fertilităţii şi al vegetaţiei sau în echivalentul acestora din Tracia, sărbătorile în cinstea zeului Marsyas Silen.

Femeile dace purtau monezi sau pietricele asociate cu fire de lână roşii şi albe pentru a avea noroc şi un an productiv.Obiceiuri asemănătoare se pot întâlni în zona Balcanilor, în Bulgaria unde se cheamă *Marteniţa* Macedonia, Albania.Mărţişorul este o tradiţie românească veche de peste 8000 de ani. Cele mai vechi dovezi ale acestei sărbători au fost descoperite de arheologi la Schela Cladovei, Mehedinţi.

Mărţişorul este format din două şnururi împletite asemenea ADN-ului. Roşul înseamnă iubirea, iar albul divinitatea. Sărbătoarea Mărţişorului simbolizează renaşterea vieţii, reîntoarcerea la viaţă. Există cercetători care cred că e vorba despre reîntoarcerea la viaţă după Potopul Biblic.

Moise Daiana(clasa a XI-a C)

OBICEIURI DE PESTE AN - OBICEIURI DE PRIMAVARA SI DE VARA

DRAGOBETELE (24 FEBRUARIE)

Inca din perioada precrestina,pe aceste meleaguri,existau simboluri ce marcau iesirea din iarna si bucuria iubirii si a revenirii la viata a intregii naturi.Se spune ca Dragobetele ar fi fost fiul Babei Dochia,fiind casatorit cu Florica sau Floarea.Dragobetele-Dragomir,in alte zone- este simbolul romanesc al iubirii.Din pacate,sunt tineri care nu-l cunosc si nu-l sarbatoresc,preferandu-i sarbatoarea de import a Sfantului Valentin.

SANZIENELE (DRAGAICA - 24 IUNIE)

Zana Sanzienelor,Dragaica,marcheaza un moment crucial in dinamica cosmica,cand soarele isi revarsa puterea maxima asupra pamantului.Florile de sanziene au darul de a aduce noroc celor ce le culeg si le pastreaza.Coronitele din flori de sanziene se pastreaza in casa sau sunt puse in portile caselor,fiind aducatoare de noroc.

RUSALIILE (POGORAREA DUHULUI SFANT)

Dupa calendarul crestin,Rusaliile se serbeaza in a 50-a zi de la PASTE.Biserica se impodobeste cu crengi verzi de vita de vie si buchete de flori.In saptamana Rusaliilor,oamenii poarta asupra lor frunze de pelin,pentru a nu-si pierde mintile in timpul somnului.Musetelul cules in aceasta perioada are puteri curative sporite.

Numele Rusaliilor pastreaza amintirea uneia dintre cele mai grandioase sarbatori ale naturii,pe plaiurile Traciei si Frigiei patria rozelor(rosalia)si a vinului.Serbarea avea loc in zilele infloririi rozelor,in mai sau iunie,in pragul zilelor calde ale verii.In aceste zile,Dumnezeu trimite Sfantul Duh ca sa binecuvanteze darurile pamantului si oamenii.

PAPARUDELE

Se practica in timpul secetei prelungite,avand rolul de a aduce ploaia.Obiceiul e practicat de copii,care se imbraca in frunze de captalan,crengute.Ele intra in gospodarii si sunt udate cu apa.Paparudele canta si joaca,dupa un ritual:

"Paparuda-ruda,
Iesi afar de uda!
Uda cu galeata
Peste toata ceata;
Uda cu urciorul
Peste tot ogorul;
Un razor de vie,
Ploile sa vie!
Un razor de usturoi,
Sa curga siroi!"

Moise Daiana(clasa a XI-a C)

DUMINICA FLORIILOR

Cu o saptamana inainte de Paste,sarbatorim FLORIILE,care ne amintesc de intrarea triunfala a Mamtuitorului in Ierusalim,inainte de Patimi.Se aduc in Biserici ramuri de salcie,care sunt binecuvantate si impartite credinciosilor,in amintirea ramurilor de finic si de maslin,cu care multimea l-au intampinat pe Iisus Hristos,la intrarea sa in Ierusalim.

OBICEIURI IN PRAG DE FLORII

• In Banat şi Transilvania, în ajunul Floriilor, fetele mari aveau obiceiul de a pune căutătoarea (oglinda), împreună cu o cămaşă curată, sub un păr altoit, trebuind neapărat ca, a doua zi de dimineață, răsăritul soarelui să le găsească acolo, oglinda fiind ulterior intens folosită în farmecele de dragoste şi sănătate.

• Înspre miezul nopții, aceleaşi fete fierbeau apă cu busuioc, introducând în fiertură şi canafi de la prapurile ce serviseră la înmormântarea unei fete mari; dimineața se spălau cu această apă pe cap „ca să aibă păr frumos şi să strălucească ca firele de la prapuri", restul de apă fiind turnat la rădăcina unui păr, în speranța că flăcăii se vor uita la ele „precum se uită oamenii la un păr înflorit".

• Femeile fac tot felul de copturi,si in special placinte, pe care le impartesc mai ales saracilor de pomana(Mosii de Florii), ca san u pateasca si ele cum a patit mama lui Lazar, care a murit de dor de placinte, sau ca avutul care n-a vrut sa-I dea lui Lazar cel sarac nici macar o singura faramitura de paine de pe masa sa, ca sa-si potoleasca foamea;

• Sunt curatate si impodobite cu ramuri de salcam mormintele, se fac pomeni pentru odihna sufleteasca a celor plecati pe alte taramuri.

• Vinerea Floriilor - face parte din "vinerile scumpe" impreuna cu vinerea oualor si vinerea Craciunului. Aceste vineri se tin cu credinta ca oamenii vor fi feriti de ars

Jaba Alexandru (Clasa a XI-a C)

SFINTELE PASTE-OBICEIURI SI TRADITII

In Saptamana Mare numita si Saptamana Patimilor,in fiecare seara, credinciosii merg la slujbele,numite Denii,chemati de sunetul de toaca,batuta de catre copii,in curtea bisericii.

In Joia Mare, gospodinele inrosesc ouale.Legendele crestine leaga simbolul oualelor rosii de Patimile lui Iisus.Sfanta Maria,mergand sa-si vada Fiul rastignit,i-a dus oua,care s-au inrosit de sangele csre curgea din ranile lui Hristos.

In aceasta saptamana,crestinii se spovedesc si se impartasesc,dupa o purificare prin post si rugaciune.
In Vinerea Mare,credinciosii inconjoara biserica impreuna cu preotul,apoi trec pe sub masa din biserica,aceasta simbolizand mormantul lui Iisus.

Dupa noaptea Invierii,copii ciocnesc ouale rosi si cu bucurie in suflet rostesc"HRISTOS A INVIAT!","ADEVARAT A INVIAT"!Jocul cine are cel mai tare ou rosu starneste competitia,castigatorul luand toate ouale jucatorilor.

Gospodinele prepara pasca,cozonac drob de miel.Mielul de Paste este o jertfa care simbolizeaza moartea lui Hristos,fiul desavarsit al lui Dumnezeu.Apostolul Pavel il numeste pe Hristos "Mielul nostru de Paste care a fost jertfit pentru noi"(I Cor. 5:7)I

Jaba Alexandru (Clasa a XI-a C)

IEPURASUL SI OUALE DE PASTE

Iepurasul e asociat cu cea mai mare sarbatoare crestina a umanitatii.O legenda nordica spune ca,intr-o iarna, zeita EOSTRE a gasit o pasare ranita pe camp.O salveaza transformand-o intr-o iepuroaica,avand darul de a depune oua.Pentru a-i multumii zeitei, iepuroaica decora ouale si le daruia zeitei.

Legenda traieste si astazi.Stim ca fiecare copil asteapta de Paste sa vina Iepurasul,care aduce oua frumos colorate si alte cadouri in cuibul pregatit cu emotie de catre micuti.

Jaba Alexandru(clasa a XI-a C)

Activitatile elevilor inscrisi la Cercul de etnografie si folclor

FESTIVALUL FOLCLORIC "VETRE STRABUNE"
(5-13 aprilie ,2008)

Festivalul folcloric se desfasoara, in fiecare an, in orasul nostru,"orasul florilor".Pe scena festivalului urca formatii de dansuri populare, tineri solisti vocali,recitatori in dulcele grai banatean. E o atmosfera de sarbatoare, iar spectatorii sunt impresionati de frumusetea costumelor populare banatene, pastrate cu sfintenie in lada cu zestre a bunicii.

Elevii Colegiului nostru, BRULINCU MARA si JEBELEAN OVIDIU ,contribuie la realizarea acestui spectacol:MARA doineste in dulcele grai de acasa, iar OVIDIU recita in grai banatean. Recitand"AL MAI TARE OM DIN LUME", de V. V. Delamarina,Ovidiu cucereste publicul prin umorul popular,prin verva si ironia bonoma,prin vioiciunea spiritului acestui poet, o figura singulara in istoria literaturii noastre.

Graiul de acasa, dulce, cuceritor, evoca atmosfera patriarhala specifica vremurilor de odinioara.Ovidiu si Mara si-au gasit implinirea in dorinta de a oferi, prin spectacol,destindere si odihna spirituala,

Festivalul de folclor "VETRE STRABUNE"confirma gandurile lui Tiberiu Brediceanu:

"Putem zice cu fala nationala, ca niciun popor n-are muzica nationala atat de originala si caracteristica ca si noi romanii,"

Jebelean Ovidiu
Clasa a XI-a C

TELEMARATONUL SPERANTEI
6 decembrie 2008

"Din durerile lumii..."

Traiesc printre noi,dar ne aducem aminte de acesti copii ai suferintei doar de MOS NICOLAE, cand Fundatia" LAURENTIU CIUCUR"organizeaza Telemaratonul Sperantei,in scopul ajutorarii copiilor si tinerilor suferinzi de boli musculare si neuromusculare progresive.

E ozi posomorata de decembrie......Ploua, ploua, ploua...!Copacii aramii isi intind crengile care au cate o frunza palita.Cerul ursuz , tulbure, sta incremenit deasupra orasului pustiu.Doar la Casa Tineretului elevii aduc un strop de bucurie celor aflati in suferinta.Mara, Ovidiu si Cristian aduc, prin cantecele lor, cerul cald al zilelor de vara,mirosul dulce al fanului cosit.Ei doresc ca inima acestor copii sa se usureze de povara tuturor durerilor pamantesti.

Cantecele lor au un farmec maret si linistit, un aer sanatos si parfumat care le da puterea si tineretea pe care ei cred ca le-au pierdut. Gandurile negre se sting incetul cu incetul, ca niste raze la asfintit.Toata fiinta noastra se cufunda intr-o odihna profunda, calda si binefacatoare. Ne simtim usori...usori ca un fir de iarba-suntem fericiti!

Dragomir Alexandru
Clasa a XI-a C

Amintiri despre Eminescu

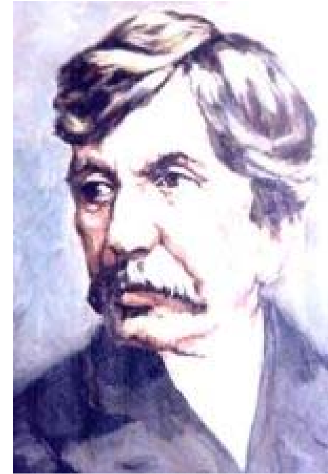
La implinirea a 159 de ani de la nasterea lui Mihai Eminescu , elevii cl. a X-a D si a XI-a C aduc un omagiu marelui poet intr-un spectacol sustinut cu emotie si caldura. Ei evoca amintirile scriitorilor care l-au cunoscut:I. Creanga, I.Slavici , Al. Vlahuta , I. L. Caragiale si Veronica Micle.
Prietenia dintre ei ne emotioneaza, chiar daca au trecut atatia ani....Elevii recita versuri din lirica poetului , ascultam emotionati romante pe versurile lui Eminescu , iar in final cantecu "Eminescu" interpretat de Doina si Ion Aldea Teodorovici.
Prietenia dintre acesti scriitori clasici s-a bazat pe desavarsita lor comuniune sufleteasca si spirituala , pe aspiratile lor spre frumos , adevar, dreptate , pe dragostea lor fierbinte pentru poporul roman.

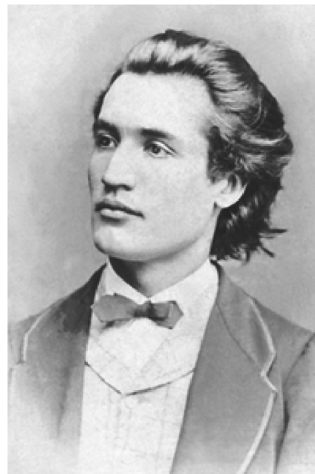
Veronica Micle

I. Slavici

Al. Vlahuță

Mihai Eminescu
(1850-1889)

I. Creangă

I.L. Caragiale

Moise Mario (Clasa aXI-a C)

DATINI, OBICEIURI SI TRADITII LA SACALAZ

Cu ocazia sarbatorilor de iarna, la Sacalaz s-a organizat un impresionant spectacol artistic de catre tinerii care fac parte din Ansamblul de cantece si dansuri populare din comuna-"CUNUNA".Dansatorii ,imbracati in pitoresti costume populare banatene, au incantat publicul numeros cu o suita de dansuri din Banatul de pusta si de munte.

In Ajunul Craciunului,membrii Ansamblului si tinerii ,care fac parte din Orchestra , au colindat pe la casele gospodarilor, vestindu-le Nasterea Mantuitorului.Satenii i-au primit cu bucurie si caldura sufleteasca, impresionati de initiativa inimosilor tineri.

Sirca Cristian (IXC)

ANSAMBLUL DE CANTECE SI DANSURI POPULARE "CUNUNA" DIN SACALAZ

Ansamblul de cantece si dansuri populare,"CUNUNA,"s-a infiintat in comuna SACALAZ in anul 2005 In anul 2007, ia nastere si ORCHESTRA Ansamblului Cununa, condusa de domnul OVIDIU BALCU.Orchestra este compusa din noua membri:

Sirca Cristian-taragot
Topala Claudiu

Stanescu Denis Valentin-saxofon
Szabo Andrei Cristian
Bodnar Vladimir si Jebelean Ovidiu-solisti vocali
Munteanu Ionel Petru-orga

Tinerii artisti au participat la concursuri si festivaluri folclorice in tara:Sacalaz,Recas,Bozovici,Sanmihaiul Roman.Spectacolele au avut o tematica sugestiva: "LADA CU ZESTRE", "TOTI DIFERITI,TOTI DIN BANAT".Peste hotare au fost la TORAC,in Serbia,in Grecia.

Dorinta acestor tineri de a promova folclorul romanesc este laudabila,iar locuitorii comunei SACALAZ sunt mandri de realizarile lor.

Sirca Cristian(IXC)

TRADITIILE SI TINERII DIN SACALAZ
24 Ianuarie 2009

"Satul meu,gragina mandra,
Fiii tai cu drag iti canta!"

In comuna SACALAZ,traditiile,datinile si obiceiurile sunt pastrate,in ciuda procesului de urbanizare. Activitatea cultural-artistica este sustinuta de tinerii care fac parte din formatia de dansuri populare,din orchestra de muzica populara, de solistii vocali(JEBELEAN OVIDIU XIC).Tinerii instructori,OVIDIU si OTILIA BALCU,iiajuta sa invete tainele jocului popular,dar si tehnica de a canta la instrumente muzicale.

La 24.01.2009,cu ocazia sarbatoririi a150 de ani de la infaptuirea actului politic care sta la baza Romaniei moderne-UNIREA PRINCIPATELOR ROMANE-tinerii artisti au prezentat un bogat spectacol folcloric.Ei au impresionat publicul spectator, dar si pe invitatii de onoare din TORAC(Serbia)si dinWOLFSBERG(Austria),localitati infratite cu comumitatea din Sacalaz.

Mesajul tinerilor a ajuns cu usurinta la sufletul tuturor:f rumusetea portului popular banatean,"florile" din bogatulsi minunatul buchet al cantecelor de dor,de dragoste, de bucurie, maiestria dansatorilor,patima elevilor din orchestra,(SIRCA CRISTIAN(IXC)vor fi nemuritoare,fiindca renaste in fiecare iubitor de folclor.

Sirca Cristian (IXC)

CUPRINS

BIBLIOGRAFIE

1. Analele Banatului - Etnografie, volumul 3 , Ed. Eurobit, Timisoara 1997
2. Analele Banatului - Etnografie, volumul 4 , Ed Eurobit, Timisoara 1998
3. Datini, Revista de cultura, Nr. 3-4(20-21) , Timisoara 1996
4. Tibiscus, Etnografie, Timisoara, 1974
5. Turcus, Aristida, Portul popular romanesc din judetul Timis, Timisoara 1982
6. Sacara, Nicolae, Studii de etnografie banateana, Ed. Excelsior Art, Timisoara 2005

COLECTIVUL DE REDACTIE

Redactor si corector: Jaba Alexandru(Clasa a XI-a C)

Colaboratori: Moise Daiana, Dragomir Alexandru, Moise Mario, Jebelean Ovidiu, Iancu Denisa(Clasa a XI-a C);Brulicu Mara(Clasa a XI-a AC 3) si Sirca Cristian (Clasa a IX-a C)

Profesor coordonator: Belariu Steluta